สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 10128 ๒๕๖๓
รับที่(อีเมล)
วันที่ ๑๘ ก.ย. ๒๕๖๓ 15.45

ที่ กษ ๐๓๐๗/๔๒๗๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จำนวน ๑๑๐ ชุด
๓. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๒ จำนวน ๑๑๐ ชุด
๔. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๙ จำนวน ๑๑๐ ชุด
๕. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ จำนวน ๑๑๐ ชุด
๖. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองแพรกสมอเซ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (ประกอบด้วย บันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด
๗. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองบึงคู้ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (ประกอบด้วย บันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด
๘. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองหนึ่ง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (ประกอบด้วย บันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด
๙. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองแพรกบางหมู เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (ประกอบด้วย

/บันทึกคำชี้แจง ...

บันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด

๑๐. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบึงคัดซ้อน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (ประกอบด้วย บันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่

(๑) ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองแพรกสมอเซ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงกิโลเมตรที่ ๗.๕๐๐ ในท้องที่ตำบลบางเตย อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา)

(๒) ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบึงคู้ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....(จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๒๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา)

(๓) ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองหนึ่ง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา)

(๔) ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองแพรกบางหมู เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองนครเนื่องเขต อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๕๐๐ ในท้องที่ตำบลหนามแดง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา)

(๕) ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบึงคัดซ้อน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๔๐๐ ในท้องที่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา)

มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑) และเป็นไปตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

/๑. เรื่องเดิม ...

๑. <u>เรื่องเดิม</u>

กรมชลประทานโดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิตรายงานว่า มีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ในการนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทานและเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ สำหรับร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองแพรกสมอเซ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบึงคัดซ้อน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ได้ประกาศให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สำหรับร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบึงคู้ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ได้ประกาศให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และสำหรับร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองหนึ่ง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองแพรกบางหมู เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ได้ประกาศให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ โดยออกเป็นกฎกระทรวงตามความในมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นที่มิใช่การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

๒. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. <u>ความเร่งด่วนของเรื่อง</u>

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

/๔. <u>ข้อเท็จจริง</u> ...

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้วจะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทานอันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

๔.๒ โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๔.๓ สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองแพรกสมอเซ มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๖๖.๘๗๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาหมู่ ๖ โรงเรียนลาดน้ำขาว ตำบลคลองเปรง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๐๘๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๖๕.๖๔๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองบึงคู้ มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๔๙.๗๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาหมู่ ๙ ตำบลคลองหลวงแพ่ง ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๐๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๔๒.๒๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๙๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองหนึ่ง มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๖๐.๖๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาหมู่ ๗ และการประปาหมู่ ๓ บ้านคลองเจ้า ตำบลคลองหลวงแพ่ง ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๐๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๔๒.๒๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแพรกบางหมู มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๖๘.๔๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาชุมชนแพรกบางหมู ตำบลคลองนครเนื่องเขต ตำบลหนามแดง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๑๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๓๘.๖๙๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่

/- ทางน้ำชลประทาน ...

- ทางน้ำชลประทานคลองบึงคัดซ้อน มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๑๐๙.๕๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาหมู่ ๘ และการประปาหมู่ ๒ วัดสุวรรณมาตร ตำบลคลองหลวงแพ่ง ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๐๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๔๒.๒๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่

จากปริมาณการใช้น้ำทางน้ำชลประทานทั้งห้าแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทานซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

๕. <u>ข้อกฎหมาย</u>

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๖. <u>ข้อเสนอของส่วนราชการ</u>

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ฉบับ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ ถึง ๑๐ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน
สำนักกฎหมายและที่ดิน
โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th